

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI ȘTIINȚIFIC
“IULIU MANIU (1873-1953)
125 DE ANI DE LA NAȘTERE – 45 DE ANI DE LA MOARTE”

ELITE ȘI NAȚIUNE

Cuvânt rostit cu prilejul deschiderii lucrărilor Simpozionului

Zilele pregătitoare Simpozionului științific *Iuliu Maniu (1873-1953) – 125 de ani de la naștere – 45 de ani de la moarte*, pe care-l organizează Universitatea “1 Decembrie 1918” și Muzeul Național al Unirii, cu sprijinul organizației județene Alba a P. N. Ț. C. D., dar mai ales problematica de specialitate a manifestării mi-au dovedit actualitatea următoarei afirmații: “Omul drept nu ascultă decât de glasul conștiinței. Conștiința lui nu poate fi clătinată nici prin infamia ce se aruncă asupra lui, nici prin prigoană. El va păși neclintit, până la moarte, pe cărările luminate de această conștiință /.../”.

Citatul din Platon, *Republica*, c. II, sintetizează, aș îndrăzni să spun admirabil, viața și activitatea unei personalități paradigmatică, care a fost Iuliu Maniu. De fapt, mulți se întrebă, după cum m-a interogat ieri un ziarist, de ce este sărbătorit Iuliu Maniu la Alba Iulia? Orașul nostru a îndeplinit un rost aparte în viața și activitatea sa, încă înainte de 1918, când era avocatul Mitropoliei Greco-Catolice a Transilvaniei, Blajul fiind inclus pe atunci în comitatul Alba Inferioară. A fost perioada când alegătorii români din cercul electoral Vințul de Jos i-au asigurat un mandat de deputat, în Parlamentul din Budapesta. Mai târziu, la 30 noiembrie 1918, Iuliu Maniu s-a aflat, tot la Alba Iulia, alături de alți fruntași politici, depunând eforturi pentru a da formă definitivă proiectului de hotărâre a unirii. În cadrul Marii Adunări Naționale de la 1 Decembrie 1918, în sala Casinei militare, a contribuit, prin discursul său echilibrat, alături de cuvintele celorlalți oratori, la finalizarea actului unic, ce se săvârșea. Tot atunci, va ajunge președinte al Consiliului Dirigent al Transilvaniei, organism provizoriu cu funcții executive.

Ne reamintim că Alba Iulia a rămas principalul fief electoral al Partidului Național Țărănesc, Iuliu Maniu obținând în repetate rânduri voturile pentru mandatul de deputat al circumscripției electorale reprezentată de județul Alba. În aprilie 1920 și în septembrie 1921, Iuliu Maniu a organizat aici întruniri politice, cu scopul creșterii sprijinului poporului și a șanselor pentru guvernare. O astfel de campanie a culminat, la 6 mai 1928, cu o mare adunare populară, la care s-au strâns peste 100.000 de români, dublată de Congresul Partidului Național Țărănesc. Speranțele puse în această adunare s-au confirmat, prin preluarea guvernului la 10 noiembrie 1928, urmată de succesul răsunător la alegerile din decembrie aceluiași an. Tot la Alba Iulia, s-au desfășurat, în 20 mai 1929, cele mai strălucite serbări naționale din istoria poporului român, la care s-au adunat 300 - 400.000 de oameni, veniți din toate provinciile românești unite la 1918. Au fost prezenți Regele Mihai, Regina Maria, Regina mamă Elena, membrii Regenței și ai Guvernului, parlamentari, ofițeri superiori, diplomați străini ș. a.

Personalitate centrală la 1918, Iuliu Maniu ar fi putut “valorifica” serbările Unirii, pentru a-și spori popularitatea. Însă imaginile fotografice și memoria peliculei înfățișează un om rezervat și sobru, așa cum a rămas o viață de om. De fapt, nu doresc, sub nici un chip, să abordez aspecte din istoria contemporană a României, în care s-a implicat, în slujba poporului, Iuliu Maniu. Invitații Simpozionului, specialiști în istoria modernă și contemporană a României din București, Cluj și Alba Iulia vor aborda, din diferite unghiuri de vedere și perspective istoriografice o veritabilă personalitate, de talia lui Iuliu Maniu, pe care-l putem considera, până la un anumit punct, un “Zeitgeist” al vremurilor democratice.

În sfârșit, îmi face plăcere să îi salut pe toți participanții la Simpozion, de la cadre universitare și specialiști în domeniul istoriei până la reprezentanții autorităților centrale și locale, în numele Universității “1 Decembrie 1918”, al Rectorului, Prof. Univ. Dr. Iuliu Paul, al Facultății de Științe, al colegilor mei și studenților noștri. Sper să vă simțiți bine, pentru câteva ore, cu noi, sub cupola Universității, în compania adevărului istoriei-realitate românești contemporane. Căci Iuliu Maniu ne-a oferit, prin viață, activitate și opera politică, inclusiv prin suferința din închisoarea comunistă, o lecție de omenie, democrație și demnitate românească. Și, după cum a afirmat cândva istoricul Leopold von Ranke, “ceea ce e omenesc e totdeauna vrednic de știut”.

Alba Iulia, 6 martie 1998

IACOB MÂRZA

ELITES AND NATION.

Speech Delivered on the Occasion of the Symposium's Opening

SUMMARY

The introductory speech pronounced at the scientific symposium *Iuliu Maniu (1873-1953) – 125 years from his birth – 45 years from his death*, underlines the political importance of Iuliu Maniu's activity, political leader of the National Peasant's Party, whose activity carried on at a certain moment in the region of Alba Iulia county.